

Kyrkokör Journalen

December 2021 • nr 6

**Körer satsar
på psalmsång**

Sid 12-16

217 är läsarnas favorit

Sid 8

Palme förde Nisser till psalmer

Sid 10

Text söker melodi

Sid 17

Marie Englund Hyllstam

Kyrkomusiker i Hyssna, fram till förbundsstämman i november
styrelseledamot i Sveriges Kyrkosångsförbund

Rätt psalm vid rätt tillfälle

Äntligen hade restriktionerna lättat på äldreboendet. Iklädda munskydd och visir firade vi, präst och kyrkomusiker, en efterlängtat mässa tillsammans med församlingens äldsta. De första psalmerna fick vi hjälpa till med att slå upp, men när psalm 249, Blott en dag, påannonserades, behövdes inga psalmböcker. De gamlas ansikten lyste plötsligt och rösterna ökade i styrka. Själv blev jag alldeles varm och rörd i detta ögonblick och det slog mig (igen), att psalmerna är så fundamentala för oss och för vårt gudstjänstfirande, och att det, favoritpsalmer till trots, ofta handlar om att välja rätt psalm till rätt tillfälle.

Psalmboken är mitt främsta arbetsredskap. Jag bär den med mig överallt, på alla möten, på körrepetitionerna, i bilen etc. och på skrivbordet ligger det efter hand högväs med psalmböcker. Dels handlar det om kyrkoårets texter – de utgör utgångspunkten för min repertoarplanering. Dels om gudstjänstens psalmer som jag tack och lov inte längre får på en lapp från prästen – så var det förr – utan som bestäms i samarbete och med mycket eftertanke. Vad säger texten? Hur sångbar är melodin? Vilken atmosfär skapar psalmen? Vem ska sjunga? Hur är akustiken? Instrument? Hur får vi omväxling? Och hur gör vi psalmen levande för församlingen?

Det finns så många variabler att förhålla sig till vid valet av psalm. Och det är ett så roligt arbete! Men man behöver kun-

”Själv blev jag alldeles varm och rörd i detta ögonblick och det slog mig (igen), att psalmerna är så fundamentala för oss”

na sina psalmer som kyrkomusiker (man måste inte kunna numren, men efterhand sitter de också och är till god nytta när man ska memorera bilnummer, koder och lösenord) och det är vårt ansvar att även körerna får upptäcka psalmernas rike- dom. Det gäller både barn, ungdomar och vuxna.

När våra barn- och ungdomskörer ledde coronaperiodens webbsända gudstjänster blev det av naturliga skäl mycket fokus på psalmsång. De hittade nya favoritpsalmer som ibland överraskade. Samma sak kan man uppleva med konfirmander när de får bekanta sig med psalmskatten. En 1500-talspsalm kan mycket väl hamna överst på listan över söndagens bästa. Och inte är det så märkligt. En sång som fungerat i 500 år har naturligtvis kvalitéer.

Själv har jag svårt att utse någon favoritpsalm, efter fyrtio år i yrket har jag lärt mig älska så många och jag hoppas att få fortsätta leda psalmsång ännu i många år. Däremot kommer jag inte att skriva mer i Kyrkokörjournalen när jag nu lämnar min styrelseplats efter många roliga och lärorika år. Sången har alltid stått i fokus i mitt eget musicerande men tiden med Sveriges Kyrkosångsförbund har gett mig fördjupade insikter som jag är mycket tacksam för och som även min församling har haft glädje av.

Som kristen lever du, oavsett livets upp- och nedgångar, i ständig relation med Gud och med dina medmänniskor. Kyrkans sång främjar båda dessa gemenskaper, oftast utan att vi tänker på det. Ibland blir det extra tydligt, som när vi på första advent tar i från tårna i en brusande Bereden väg för Herren eller när vi tar avsked vid en grav i snölopp och värms av att tillsammans stämma in i Härlig är jorden, härlig är Guds himmel.

Kyrkans sång är omistlig och ni, kära körsångare, är församlingens inspiratörer! När ni höjer era röster till lovprisning, bär ni de andra som inte övat lika mycket. Jag önskar er alla ett gott, nytt kyrkoår med mycket härlig sång utan restriktioner.

EN PSALM JAG VILL LYFTA FRAM

Psalm 178 Som skimret över hav och sky

Text: J.Zwick 1541 /A.Frostensson 1969

Musik: J Walter 1541

”Som sagt, 1500-talet håller än. Vilken jublande start på en ny dag!”

Kyrkokör Journalen
Nr 6 • 2021 • Årg 32

Tidning om Svenska kyrkans körliv.
Utges av Sveriges Kyrkosångsförbund, SKSf.

Ansvarig utgivare Peter Lundborg

Redaktör: Marita Sköldberg
Citronvägen 69, 741 31 Knivsta,
Tel 070-21 22 166
kj@sjungikyrkan.nu

Prenumerationer:

Förbundskamrer
Sofia Lindström
Gryningsvägen 63
743 32 Storvreta
072-727 12 12
ekonomi@sjungikyrkan.nu

Prenumerationspris:

190 kr/år (sex nummer). Rabatterat pris vid fler än 5 prenumerationer.

Annonsbokning:

Display i Umeå/Tidningar i Norr nu en del av VK MEDIA.
ola.tallbom@vkmedia.se, 090-711 512

För information om annonser och prenumerationspriser

www.sjungikyrkan.nu

Design och produktion:

www.mwgrafiskform.se

Tryckeri:

Trydells
www.trydells.se

Foto omslag:

Marita Sköldberg

Nästa nummer av Kyrkokörjournalen kommer den 1 februari.
ISSN 1101-9670

Här gäller det att utifrån bilderna komma på vilken psalm som Kyrkokörjournalens redaktör tänker på. Psalmerna finns med i Den svenska psalmboken med tillägg. Skriv det psalmnummer du gissar på tillsammans med din adress och skicka den till Kyrkokörjournalen, Citronvägen 69, 741 31 Knivsta eller till kj@sjungikyrkan.nu senast den 10 januari.

En vinnare får *Vardagspsalm* av Charlotta Folkelind.

Den psalm som redaktören tänkte på i förra numret av Kyrkokörjournalen var nummer **271 Närmare, Gud, till dig**, vilken sägs ha spelats av orkestern när Titanic gick under. Texten är skriven 1841 av engelskan Sarah Flower Adams och översatt 1912 av Emanuel Linderholm. Amerikanen Lowell Mason komponerade melodin 1856. Vinnare denna gång blev Inger Leion Bergström, Alingsås. Grattis!

Vilken psalm?

Redaktörens rader

Vilken är din favoritpsalm då? Frågan kom, inte helt oväntat, under Sveriges Kyrkosångsförbunds förbundstämma härförliden. Jag hade funderat på saken och sa som så många andra: Det är svårt, för det finns ju så många fina, och så gav jag några exempel.

I ärlighetens namn finns det också många psalmer som jag tycker är högst ofina. Ibland är det själva teologin som gör ont i magen, andra gånger är melodin så

Men kanske finns det andra som uppskattar "Min själ, du måste nu glömma all världens lusta snöd"

tråkig att det känns som att jag blir utsatt för plågsamma gudstjänstbesöksförsök.

Själva textsnickrandet vållar sällan smärta, men desto oftare fniss. Rim är svårt. Att brud och skrud är så flitigt förekommande lär delvis förklaras med det, liksom det i mina öron uråldriga "vorden" (orden, jorden). Många böjningar och ord kan ha varit helt normala i språkbruket då, när psalmen skrevs. Dödde försvann till exempel under 1800-talet har jag lärt mig. Huruvida andra än psalmförfattare har använt frälserman och herrdag har jag ännu inte tagit reda på.

Ibland sammanfaller allt ovanstående, och då blir jag lätt förundrad. Men kanske finns det andra som uppskattar "Min själ, du måste nu glömma all världens lusta snöd" (440 – ska det verkligen stå så?!) eller "Den ene han vill hennes eviga väl, han kommer med tuktan och aga" (536). Jag känner mig inte heller särdeles uppbyggd av vare sig "Eja! Eja! Guds ord är nu vordet kött" (430) eller "För sent skall syn-

darn vakna, där ingen morgon är" (535). Men det kanske någon annan gör?

Under det här året med psalmtema i Kyrkokörjournalen har jag fokuserat på psalmer som betyder något positivt för människor, och på själva användningen av den skatt som vår psalmbok är – för en skatt är den trots ovan nämnda exempel. Jag har gjort nya upptäckter, jag har träffat många intressanta människor och jag har lärt mig massor. Så vad passar väl bättre att avsluta detta år med, än första versen i en av de psalmer jag nämnde där vid midnatten på förbundsstämman. Med ett litet "nyårs" före natten och utbyte av dag mot år ryms här hela mitt Kyrkokörjournalen-år.

*Innan natten kommer vill jag tacka
för den dag du gav, dem som jag mötte.
För ett liv som mognat något,
Herre, vill jag tacka.*

(Den svenska psalmboken nr 510, text Jonas Jonsson)

Marita Sköldberg, redaktör

Fredrik Nilsson-Andersson, Höör

”Pappa ville ge det han själv inte fått”

Kördebuten med Förklädd Gud gav ett outplånligt intryck. Sedan dess har körsången varit en viktig del av Fredrik Nilsson-Anderssons liv. För några år sedan tog han initiativ till en gudstjänstkör i Höör.

Det var i Linderöd nordost om Hörby som Fredrik Nilsson-Andersson fick sin kyrkliga förankring, från barngrupper och uppåt. Under gymnasietiden började han i Äsphult-Linderöds kyrkokör, och fortsatte tills den nyligen lades ner efter en omorganisation. Efter sex år i Höör börjar Fredrik bli hemmastadd här.

– Jag har lite dåligt med tid nu, men annars kanske kyrkokören här är en logisk förlängning.

Som förstetenor är han eftertraktad för inhopp i andra körer. Men den fasta förankringen är Gudstjänstkören, som han tog initiativ till för några år sedan.

– Vi var några som tyckte att det var dåligt med körsång i gudstjänsten här. Kyrkokören gör mest konserter. Från Äsphult-Linderöd var vi vana vid att kören sjöng oftare i gudstjänsten.

Så Fredrik och två kompisar frågade kyrkomusikern om det gick att starta en gudstjänstkör. En gång i månaden medverkar den i söndagens mässa. Kören övar en timme på tisdagen i samma vecka och en timme före gudstjänsten.

– Vi får noterna på tisdagen. Sen är vi några som sitter och klinkar hemma hos mig.

Viss körvana

Trots att kören som mest är åtta personer och sällan mer än sex sjunger de för det mesta fyrstämmigt.

– Det är lite enklare stycken, men det kräver viss körvana. Vi skulle kunna vara några fler, kanske 10–12.

Ofta är kören försångare i de liturgiska delarna och församlingen med i omkvädet. Kören brukar också sjunga tre-fyra

egna sånger. Oftast är det i Höörs kyrka, men på fjärde advent ska de medverka när en annan av församlingens kyrkor, den i Munkarp, återinvigs efter en ombyggnad.

Fredrik är ledamot i kyrkfullmäktige och från nyår också i stiftsfullmäktige. Tidigare har han varit ordförande i Svenska Kyrkans Unga i Lunds stift och även arbetat i församling parallellt med andra jobb. Han är den enda i familjen som är engagerad i kyrkan. Han är också, trots sju syskon, den enda i familjen som sjunger i kör och spelar instrument: blockflöjt och piano. Men det är tack vare pappa som musiken blev Fredriks stora intresse.

– Han är musikalisk analfabet och tycker att det är synd att han inte fick lära sig spela. Han ville ge oss det som han själv inte fått. Så han såg till att vi alla syskon gick i musikskolan och att jag kom in på musikgymnasium.

Startade tradition

Musikgymnasiet var det då nystartade Lars-Erik Larsson-gymnasiet i Lund, där Fredrik gick naturvetenskapligt program med musikprofil. Körsång var obligatorisk. Fredrik var med och startade den tradition som fortsatt sedan dess: Varje år i november sjunger gymnasiekören Lars-sons Förklädd Gud i Lunds domkyrka.

Men om det stora fritidsintresset musik inte finns i blodet så finns yrket det. Många i familjen jobbar, precis som Fredrik, inom vård och omsorg.

– Det är det stora samtalsämnet när vi träffas ...

Sjunger i: Gudstjänstkören i Höör

Stämma: Tenor

Körsångare sedan: 2001

Familj: Föräldrar, sju syskon, 14 syskonbarn

Intressen: Musik, spelkvällar med vänner (analogt)

Favoritkörsång i juletid: O helga natt – under många år har jag varit solist i den på juleaften, när kören kommer in får jag rysningar.

Bästa körminne: Första uppsättningen med Förklädd Gud på gymnasiet. Då var körsång nytt för mig. Det kändes smält oöverkomligt i början och sen stod vi där i november och faktiskt gjorde det. I en domkyrka dessutom. Det var en rätt stor sak för en 16-åring.

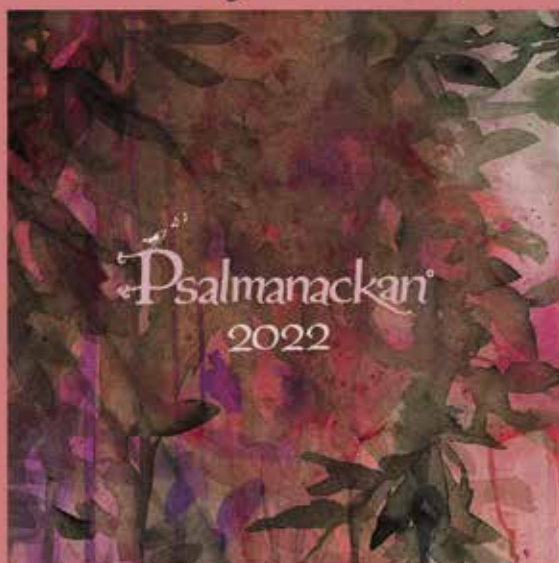
I 20 år har Fredrik jobbat inom vårdsektorn, längst som undersköterska i Hörby kommuns nattpatrull. Sedan i januari gör han det parallellt med sjuksköterskestudier. Redan 2012 började han studera till läkare utomlands, men hoppade av efter ett par år eftersom han inte tyckte att studierna var tillräckligt bra. Han flyttade tillbaka till Skåne, och tänkte om. Läkarutbildning är inte uteslutet i framtiden, men just nu fokuserar han på tre års sjuksköterskestudier.

Som barn ville han jobba med neurokirurgi, men sedan dess har vårdintresset breddats.

– Egentligen handlar det väldigt mycket om möten oavsett vad man jobbar med. Det är kärnan.

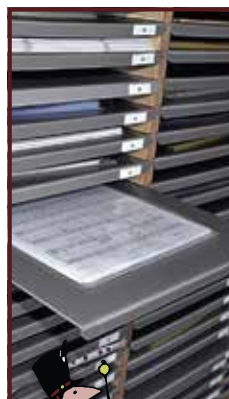
Text och foto: Marita Sköldberg

Årets julklapp?

Psalmackan
2022

Väggkalender med psalm-motiv
Gåvan som räcker hela året!
Beställ nu för leverans innan jul
www.folkelind.se

NOTHANTERING

Notskåpsystemet NOTMASKEN
förenklar arbetet för alla not-
bibliotekarier.

- Notskåp med
utdragbar hylla
med stoppkanter.
- Notsorterare
- Notmappar

Sparta System AB

Det finns mer på vår hemsida
www.spartasystem.se

VARFÖR INTE TILLBRINGA
NÅGRA FINA DAGAR I SKÖNA
ROSLAGEN?

- Njut av lugn och ro,
vacker natur och fina
strövmråden i skog
och mark.

- Bra och trevligt
boende med möjlighet
till helpension eller
självhushåll.

För bokning ring 0176-910 55

VARMT VÄLKOMNA TILL BJÖRKÖGÅRDEN

www.bjorkogarden.se • info@bjorkogarden.se • kgh.nu

Din mentor vid pulten

Välkommen till en
nystartad kurs på distans
i kördirigering

Ledare: professor Stefan Parkman

9 lektioner med kursstart från 17 jan 2022

Ur innehållet:

Slagteknik och gestik

Artikulation, rytmik och dynamik

Taktarter

Partiturstudier

Interpretation

För kontakt och info:

kurs@dinmentorvidpulten.se | 070-59 45 358

Stefan Parkman är seniorprofessor i kördirigering vid Uppsala universitet.

Han är verksam som kör- och orkesterdirigent. Sedan 1983 är han konstnärlig ledare för Uppsala Akademiska Kammarkör, UAK.

1989-2002 var han Chefdirigent för danska radions kör, Radiokoret.

2002-05 innehade Stefan Parkman posten som Chefdirigent för Radiokören i Stockholm.

2014-20 var han Chefdirigent för WDR Rundfunkchor Köln.

SKsf satsar vidare på ungdomar

En stor ungdomssatsning, där en nationell ungdomskör kompletteras med regionala, är på gång inom Sveriges Kyrkosångsförbund (SKsf). Förbundsstyrelsen fick klartecken att gå vidare med planerna när förbundet höll stämma på stiftsgården Åkersberg i Höör i mitten av november.

Inga större beslut fattades under stämman, men de cirka 50 deltagarna från SKsf:s delförbund och förbundsstyrelse var djupt engagerade i olika samtal om hur förbundet bäst arbetar de närmaste åren.

Förbundsordförande Åsa Nyström ledde morgonmässan under förbundsstämman i Höör. Till vänster om henne Per Larsson, som på den nya förbundsstyrelsens konstituerande möte valdes till vice ordförande. Foto: Marita Sköldberg

6 körer och 40 år i samma kyrka

Birgitta Landgren har fått 2021 års stipendium från Curt Lindströms minnesfond. Hon tog emot utmärkelsen av Curts son Andreas Lindström under Sveriges Kyrkosångsförbunds förbundsstämma i Höör i november.

Lindströmstipendiet

delas ut till minne av kyrkomusikern Curt Lindström (1946–1987). Birgitta Landgren är den trettonde stipendiaten. Stipendiesumman är 9 000 kronor. Huvudmän för minnesfonden är Sveriges Kyrkosångsförbund, arbetsgemenskapen Kyrklig förnyelse och familjen Lindström.

Birgitta Landgren heter 2021 års Lindströmstipendiat. I 40 år har hon arbetat i Stensjökyrkan i Mölndal, och hela tiden har Curt Lindströms sånger funnits med henne.

– Curt Lindströms musik har varit levande för mig sen jag var tonåring på 70-talet och man sjöng hans bibelvisor, berättar Birgitta Landgren när vi ses några timmar innan hon ska ta emot stipendiet. Det är väldigt roligt att hans musik lever – det gör den hos oss i alla fall.

Till exempel sjöng Birgittas körer Lindströms Bereden väg för Herren på första advent, ett av de tillfällen då alla hennes sex körer sjunger tillsammans, från 5-åringar upp till 90-åringar. På fjärde advent sjunger de in julen. Lucia och samling vid krubban på julafton har de tre barnkörerna och ungdomskören tillsammans och på julottan och högmässan på juldagen sjunger Kyrkokören. Vid andra tillfällen kombinerar Birgitta körerna på andra sätt.

– Jag kopplar lite olika. Det är ett lyft

... och motiveringen lyder ...

Birgitta Landgren är en utomordentligt skicklig och hängiven kyrkomusiker som i flera decennier troget tjänat Stensjöns församling med sin musikaliska talang. Med en glödande entusiasm har hon fostrat barn och ungdomar in i trons värld med hjälp av kyrkomusiken. Hon engagerar sina körsångare, unga som gamla, i församlingens evangelisationsarbete, både genom att låta dem leda församlingens lovsång i gudstjänsterna och genom att sända dem ut i uppsökande verksamhet bland församlingsborna. Hon låter sina korister sjunga brett ur kyrkans sångskatt och ger dem glädjen att upptäcka den fantastiska rikedom som kyrkan äger i sin lovsång till Gud. Birgitta är ett lysande exempel på brobyggande musikarbete i Kristi Kyrka och hon förvaltar väl sin gåva, Gud till ära och församlingen till uppbyggelse.

för de vuxna att sjunga med barnen och tvärtom. Det är stort när någon i minsta kören inser att mormor sjunger i den andra.

Olssons Advent efter en termin

Birgitta växte upp i den västra delen av Mölndal. Hon började ta pianolektioner som 7-åring, sjöng i barnkör och blev som 16-åring tillfrågad av organisten om hon ville spela orgel.

– Till första advent 1974 bad han mig kompa på Otto Olssons advent, då hade

jag spelat orgel en termin. Att få den uppgiften var stort – och modigt av honom!

Sommaren 1981 gick Birgitta ut musikhögskolan och 1 september samma år började hon i Stensjökyrkan i östra Mölndal.

– Jag har ett enkelt cv, konstaterar hon med ett skratt. Jag är extra förtjust i det lokala.

Birgitta är ensam kyrkomusiker i Stensjökyrkan, hennes kollega i Stensjöns församling arbetar i den andra kyrkan. När Birgitta tjänstgör i gudstjänsten, vilket är för det mesta, är det nästan alltid körmedverkan. Stora kyrkokören, med omkring 60 körsångare, gör en del större verk, senast Romans Svenska Mässan. Men för Birgitta är de enkla visorna lika viktiga.

– Det är fint när det lilla får vara viktigt och stort.

Inte minst lägger hon stor vikt vid psalmerna. Körerna ska alltid ha övat dem, även 5-åringarna.

– De får lära sig någon del av psalmen och sjunga med. De liturgiska partierna som kommer varje söndag kan de också utantill.

I flera år har Birgitta separerat de yngsta i en pojkkör och en flickkör. Pojkarna blir fler då, är hennes erfarenhet. När de sedan blandas i årskurs 3 stannar pojkarna ofta, för då har barnen sjungit ihop många gånger.

Tio smågrupper

Under hela pandemin höll Birgitta igång körverksamheten i tio grupper om åtta personer i varje. Hon ser hur många av körsångarna har vuxit av att sjunga i mindre grupp. Nu har de flesta av de andra 70 körsångarna, som inte var med, kommit tillbaka.

Att emellanåt kunna anlita proffsmusiker är viktigt för Birgitta, liksom körresor och läger för barnen. Men annars håller hon sig mest på hemmaplan, till skillnad från maken Johannes som också är kyrkomusiker, jobbar på musikhögskolan i Stockholm och rör sig i hela världen.

För Birgitta var det speciellt bara att ta tåget till Höör, och förstås ännu mer speciellt att ta emot Lindströmstipendiet. Men dagen därpå reste hon hem för att ha barnkörläger i Stensjökyrkan.

Hon blev särskilt glad över formuleringen ”exempel på brobyggande musikkarbete i Kristi Kyrka” i motiveringen till stipendiet.

– Att få vara med och vara brobyggare mellan människa och Gud, och mellan alla åldrar, det är stort. Och att följa kyrkoåret, det känns lika fint varje år.

Text och foto: Marita Sköldberg

SKsf nya styrelse

Tre nya styrelseledamöter valdes in när Sveriges Kyrkosångsförbund höll förbundsstämma i Höör i november. Övriga åtta ledamöter, liksom förbundsordförande biskop Åsa Nyström valdes om.

Anna Kjellin

Ann-Sofie Gribel

Erik Tibell

Peter Lundborg

Per Larsson

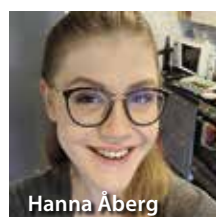
Felicia Glimmergård

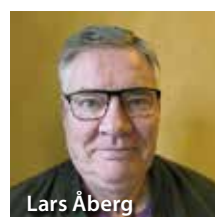
Lars Lind

Sven Milltoft

Hanna Åberg

Lars Åberg

Jonas Östlund

Nyval:

Anna Kjellin

Kyrkomusiker i Falun. Ordförande i Västerås stifts kyrkosångsförbund. Ledamot i kyrkostyrelsens musikråds kommitté för kompletterande musik till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan.

Ann-Sofie Gribel

Kyrkomusiker i Värby församling i Skåne.

Erik Tibell

Kyrkomusiker i Klinte pastorat på Gotland. Styrelseledamot i Gotlands körförbund.

Omval:

Peter Lundborg

Ordförande sedan 2013, i styrelsen sedan 2009. Domprost emeritus, sjunger i Linköpings domkyrkokör.

Per Larsson

Vice ordförande sedan 2013. Domkyrkokaplan i Skara, sjunger i Skara oratoriekör.

Felicia Glimmergård

Ledamot sedan 2019. Kyrkomusikerstuderande på Oskarshamns folkhögskola.

Lars Lind

Ledamot sedan 2007, förbundsdirigent med inriktning barn sedan 2011. Kyrkomusiker i Selångers församling.

Sven Milltoft

Ledamot sedan 2019. Kyrkoherde i Hedvig Eleonora församling i Stockholm, kontraktsprost. Ordförande i Stockholms stifts kyrkosångsförbund, ledamot i Kyrkomötet.

Hanna Åberg

Ledamot sedan 2019. Kyrkomusiker i Toarps församling i Skara stift.

Lars Åberg

Ledamot sedan 1999. Leder gruppen som anordnar Vintermötet. Domkyrkoorganist emeritus, Linköping.

Jonas Östlund

Styrelseledamot och förbundsdirigent sedan 2017. Kyrkomusiker i Umeå stadsförsamling. Förbundsdirigent i Luleå stifts södra kyrkosångsförbund.

En ny i valberedningen

Simon Urbán, Västernorrlands kyrkosångsförbund, invaldes i SKsf:s valberedning. Inga-Lill Gustafsson, Växjö stifts kyrkosångsförbund, och Anders Wälimäki, Luleå stifts södra kyrkosångsförbund, omvaldes. Den sistnämnde är samman kallande.

Illustration: Charlotta Folkelind

217 är läsarnas favorit

Gud för dig är allting klart, nummer 217, har utsetts till "läsarnas favoritpsalm" i Den svenska psalmboken. Psalmen skrevs efter att textförfattarens hustru dött och han stod ensam med fem barn.

Göteborgaren Elis Malmeström (1895–1977) var domprost i såväl Strängnäs som Göteborg och biskop i Växjö under tolv år. Men det var under tiden som kyrkoherde i Norra Råda i Värmland som han skrev sin älskade psalm Gud för dig är allting klart. Han skrev flera böcker, bland annat om Carl von Linné och om det kristna livet, men denna är den enda psalmen av hans penna som finns i Den svenska psalmboken.

På våren 1936 hade Elis Malmeströms hustru avlidit och han skrev därefter psalmen om hur Gud inte överger människan, utan står vid hennes sida även när tvivel och uppgivenhet drabbar.

Via frikyrkor

Första versionen av psalmen, som författaren själv kallade "Bön om ljus" publicerades med sju strofer i Karlstads Stifts-

blad 1937. I början av 1960-talet skickade författaren in en förkortad och bearbetad version av den – vers 2 och 5 var där ny-skrivna – till Hymnologiska institutet och den kom att införas i bland annat *Sionstoner*, där med en annan melodi än vad den har i Den svenska psalmboken.

Den melodi som nu används hade den dock fått redan 1960. Det var Torgny Erséus som åstadkom denna lyckosamma förening för körsångsamlingen *Andlig visa*. Melodin skrevs redan 1691 av Georg Christoph Strattner (1645–1704) som då var kapellmästare i Frankfurt am Main. Han skrev melodin till en text av den tyske predikanten Joachim Neander.

På förslag från frikyrkoföreträdarna infördes Gud för dig är allting klart i sin nuvarande utformning i den ekumeniska delen av Den svenska psalmboken 1986*.

Favorit i undersökning

Detta är inte första gången som 217 utses till favoritpsalm. Etikprofessorn Susanne Wigorts Yngvesson gjorde tillsammans med Verbum förlag för några år sedan en undersökning bland präster och kyrkomusiker om de populäraste psalmerna.

Alla psalmfinalister fick röster

I förra numret av Kyrkokörjournalen presenterades tio finalister. De utsågs efter att läsarna fått nominera psalmer bland de av kyrkomötet godkända 700 psalmerna i Den svenska psalmboken.

Hela listan över finalister

- 217 Gud, för dig är allting klart, 26 röster
- 201 En vänlig grönskas rika dräkt, 21 röster
- 190 Bred dina vida vingar, 16 röster
- 122 Dagen är kommen, 14 röster
- 303 Det finns en väg till himmelen, 11 röster
- 256 Var inte rädd, 9 röster
- 15 Halleluja! Sjung om Jesus, 8 röster
- 74 Du som gick före oss, 8 röster
- 165 Vår blick mot helga berget går, 8 röster
- 398 Vi reser ett tecken, 4 röster

Bland alla som röstade på sin favoritpsalm har delats ut inte mindre än 28 priser, som skickas till: Alexandra Pilakouris i Linghem, Andreas Leek i Gnarp, Anna-Karin Löfstrand i Valbo, Anna-Karin Widnersson i Skara, Ellinor Wiman i Åmål, Erik Tibell i Klintehamn, Eva Theander i Borlänge, Fredrik Eriksson i Sundsvall, Gun-Britt Marcusson i Västra Frölunda, Ingrid Lonér i Uppsala, Jani Kenttälä i Johanneshov, Jens Andersson i Hjärup, Karin Andersson i Pajala, Karin Severin i Åryd, Lena Engström i Luleå, Margareta Damerou i Västra Frölunda, Margareta Raab i Knivsta, Maria Bergström i Tungelsta, Maria Nygren i Smedjebacken, Miriam Hinas i Slite, Raili Karjalainen i Gimo, Rebecca Asplund i Boden, Rose-Marie Svensson i Göteborg, Staffan Riddarsporre i Fagersta, Ulla Bunis i Vallentuna, Ulrika Jonsson i Sala, Vivi Boozon i Ödeshög, Yvonne Karlsson i Slite.

Knappt en tiondel av de 1500 svarande hade 217 som favorit, vilket gjorde den till överlägsen etta.

Undersökningen fanns sedan med som ett material till *All din nåd är öppen famn – psalmernas sjungna teologier* (Verbum 2019), där titeln är ett citat från sista versen i Malmeströms psalm.

Marita Sköldberg

*Källa till ovanstående: *Psalmernas väg Band II* (Wessmans)

Komplement till biskoparnas psalmtips

I sitt brev om lärande och undervisning (se sid 17 i Kyrkokörjournalen nr 5/21) betonar biskoparna traditionens betydelse mycket starkt, vilket kan förklara att den psalmlista som avslutar brevet endast innehåller psalmer skrivna 1694–1974. Det framgår dock av brevets text att listan inte är tänkt att utesluta andra psalmer eller betraktas som en kanon.

Jag menar att tradition och förnyelse behöver förenas och att psalmer som skapas i vår tid kan tolka många livssituation här och nu och bli en värdefull tillgång. Därför vill jag komplettera biskoparnas psalmtipslista med några exempel ur psalmbokstilläggen från 2002 och 2006, psalmer som jag

tycker passar väl in på temat lärande och undervisning.

Listan kunde givetvis gjorts längre. Vissa av dessa psalmer är redan välkända, andra är mindre kända och kan behöva introduceras, men alla kan berika vår gemensamma psalmskatt:

Karin Karlsson

Kyrkomusiker, fillic. med uppsats om Psalmer i 2000-talet, ledamot av styrelsen för Anders Frostensonstiftelsen Psalm och sång

709 Du är helig
717 Innan gryningen
736 Ett litet barn av Davids hus
763 Du vänder ditt ansikte till mig
766 Trosbekännelse
767 Möt mig nu som den jag är
774 Som när ett barn kommer hem om kvällen
798 Som liljan på sin äng
807 En psalm om en orättvis Gud – tack
819 Sinnesrobönen
880 När gravljusen brinner
888 Att be är att vara hos Gud
899 Innan
900 Barnet döps i nådens hav
902 Psalm vid konfirmation
958 På vägarna ute i världen

Spotify: Svenska kyrkans julspellistor

Bland Svenska kyrkans 20 officiella spellistor på Spotify finns flera som passar i advents- och juletid: Klassisk jul (gjord 2020 av kyrkomusikerstudenter vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut i Lund), Luciasånger (tillagd 2018), Kauneimmat joululaulut – De vackraste julsångerna (tillagd 2017), Julgospel (tillagd 2015), Julpsalmer och Musik i advent. Samtliga innehåller några psalmer, men främst är det de två sistnämnda, skapade av organisten David Åberg år 2014 som är psalmfyllda.

Julpsalmer innehåller 25 spår varav nästan alla finns i Den svenska psalmboken. Här blandas traditionell körsång med både barockmusik och moderna popversioner, på svenska, engelska, latin och tyska. Några versioner är helt instrumentella.

En liknande blandning av musikstilar och språk är det i de 30 spåren på Musik i advent. Ungefär hälften är adventpsalmer som finns med i psalmboken.

Sök på till exempel Svenska kyrkan Julpsalmer.

Roslagens östra pastorat: En välsignad jul

När fjolårets alla julkonserter fick ställas in valde Roslagens östra pastorat att i stället spela in en julsiva. Medverkar på skivan gör barnkörerna i pastoratet och pastoratets tio musiker. De sjunger både solo och i kör och spelar piano, orgel, oboe och dragspel.

Skivan lades ut och finns sedan dess på Youtube, men kan också beställas från pastoratet mot portokostnad. Den är 40 minuter lång och innehåller 13 julsånger, de flesta välkända men också ett par mindre etablerade. Skivan är inspelad och mixad av Melker Stendahl, pianist och kyrkomusiker i Almunge, också beläget i södra delen av Uppsala stift.

730 psalmförslag efter två veckor

Den 1 november öppnade Svenska kyrkan den digitala brevlådan dit vem som helst kan skicka in egna psalmer eller tips på psalmer för en ny psalmbok. Det finns två sätt att bidra med förslag. Dels kan den som själv äger upphovsrätten till en psalm skicka in själva psalmen i pdf- eller jpg-format – psalmen ska ha både text och musik. Dels kan vem som helst föreslå någon annans psalm, men utan att skicka in text eller noter. Psalmer och tips kan även skickas in på papper med vanlig post, men det går inte att skicka in ljudinspelningar.

De första två veckorna kom det in cirka 380 psalmer och 80 tips. Sedan tidigare hade 270 förslag och tips kommit in spontant.

Brevlådan är öppen till sista december 2022. Den nås via svenskakyrkan.se/psalmboken.

Psalmer Nissers väg är Nissers melodi

Per Olof Nisser är psalmspecialisten som inte kan skriva psalmer. Att han alls kom in på psalmspåret är Olof Palmes förtjänst.

Redan som väldigt liten tyckte Per Olof Nisser om att gå in i kyrkor.

– Det är en särskild doft och karaktär. Det håller fortfarande – det sprider sig någon slags ro i hela mitt inre när jag kommer in i en kyrka.

Som barn följde PO, som han alltid kallades, ofta med farmor till kyrkan. I tonåren var han aktiv i Kristliga gymnasistföreningen och sedan började han läsa teologi – kanske för att bli journalist. Men kyrkorummet var så fascinerande att han till slut bestämde sig för att det var där han ville tjänstgöra. Flera decennier senare insåg han att det var för gudstjänstens skull och inget annat som han blev präst.

Ändå var de flesta yrkesåren utanför församllingslivet, som stiftsadjunkt, förbundssekreterare i Riksförbundet Kyrkans Ungdom (nu Svenska Kyrkans Unga) och inom Svenska kyrkans utbildningsnämnd.

37-årig ungdom

Det var under åren på RKU som han blev involverad i psalmarbete. Helt utan psalmmeriter blev han tillfrågad om att vara med i 1969 års psalmkommitté, vars uppgift var att ta fram nya psalmer.

– Olof Palme var ecklesiastikminister då. Han sökte någon med kontakt med det kyrkliga ungdomsarbetet. Av Svenska kyrkans centralråds direktör Ingmar Ström fick han kort förslaget: ”Ta Nisser”. Det blev min roll att representera ungdomen – jag var 37 år då. Så var tiden och seden.

PO hade kontakt med Lars Åke Lundberg, som hade börjat med jazzmässor i Gustav Vasa kyrka och skrev visor. Den stora visvågen hade satts i rörelse. PO är mest nöjd med att just visorna och psaltarpsalmerna kom in i 1986 års psalmbok som till slut blev resultatet av psalmkommitténs långa arbete. Han var med i kommittén till 1977 då han tyckte att han definitivt var för gammal för att vara ungdom, men kom in igen 1980 och var sekreterare fram tills psalmboken blev

När Per Olof Nisser och hustrun Ulla för några år sedan flyttade från den stora villan i Skänninge till en lägenhet i Norrköping fick han göra sig av med de flesta av sina böcker. En del psalmlitteratur har han ändå kvar.

klar 1985. Några år senare blev han domprost i Linköping och psalmintresset fick delvis stå tillbaka.

– Det var min första församlingstjänst på 27 år, jag kunde ingenting. Gudstjänsterna var stela som döden, men dem fick vi liv i. Mot slutet gjorde jag inte många knop, jag var trött och såg fram emot pensionen.

Berörd av Bonhoeffer

Efter ett halvårs vila var PO dock redo för nya uppdrag. Sedan dess har han bland annat vikarierat i flera församlingar, skrivit en doktorsavhandling (*Ett samband att beakta: psalm, psalmbok, samhälle*) och – vilket han själv rankar högst i sin gärning – varit huvudredaktör för psalmlexikonet *Psalmernas väg* (Wessmans 2014–2019). Däremot har han inte skrivit några egna psalmer.

– Jag kan inte. Jag har provat, men det tar stopp. Men jag sjunger med stor förtjusning.

Ändå finns Per Olof Nisser med i författarregistret i Den svenska psalmboken. Bearbetningen av nummer 78 var ett uppdrag från psalmkommittén. Den som ligger honom varmast om hjärtat är 509 Av goda makter underbart bevarad, med den tyske motståndsrörelseprästen Dietrich Bonhoeffer som originalförfattare 1944. PO gjorde översättningen 1973. Under flera års kontakt med kyrkan i Östtyskland hade han blivit introducerad i Bonhoeffers texter.

– Där såg jag en öppen, fri och djärv syn på kristendomen som jag uppfattade som djupt förankrad i evangeliet. Svenska kyrkan då var väldigt sluten, konventionell och konservativ i mina ögon. Jag kastade om hela min teologi.

Svarar på frågor

Idag har PO inga stora projekt på gång.

– Jag kan inte. Jag har provat, men det tar stopp. Men jag sjunger med stor förtjusning.

– Nu svarar jag mest på mejl. Senast var det en som skulle skriva en uppsats om Lars Åke Lundberg. Det jag inte vill är att folk skickar hit psalmer som jag ska bedöma – jag tycker det är att ta på mig ett för stort ansvar.

Han är också behjälplig i det psalmrevisionsarbete som nu pågår inom Svenska kyrkan. Han är glad över att det ska tas fram nya psalmer, men vill att revisionen av 1986-an ska vara varsam. Den är inte insjungen än, menar han. Hans råd är att anpassa psaltarpsalmer och bibelvisor till senaste bibelöversättningen och göra småändringar utifrån författares egna önskemål, men att lämna resten så orört som möjligt.

I ett nytt psalmbokstillägg menar han att några av psalmerna bland de nuvarande 701–800 måste finnas med, däribland 717 Innan gryningen av Ylva Eggehorn.

– Den säger allt viktigt och lite till. Kommer den inte med går jag ur Svenska kyrkan ...

Text och foto: Marita Sköldberg

EN PSALM JAG VILL LYFTA FRAM

530 En dunkel örtagård jag vet

Text: Emil Liedgren 1919

Musik: Bernhard Berglund 1937

Det är en sån psalm som man kan identifiera sig med. Hela den av-vaktande hållningen, att längta men inte våga, känner nog alla människor igen sig i.

Rotation föder kreativitet

De är fyra tonsättare och fyra textförfattare som regelbundet skapar musik ihop. Med 16 psalmer om året lär gruppen kunna bidra med ett och annat till Svenska kyrkans insamling av nya psalmer.

– Om tonsättaren går med på det vore det roligt att skicka in den vi har skrivit ihop, säger Magnus Myrberg och nickar menande mot Anna-Lena Josefsson.

Det är hon som är tonsättaren och Magnus textförfattaren. Höstpsalmen som de skrev helt nyligen har redan fått vingar och sjungits i åtminstone Märsta, Jönköping och Viksta.

Anna-Lena är musikpedagog i Björklinge pastorat några mil norr om Uppsala och leder kyrkokören i Viksta. Inför allhelgonahelgen skrev hon ett tvåstämmigt arrangemang av höstpsalmen till kören, som är en damkör.

Hennes melodi blev till först och Magnus text skrevs till den.

– Det spännande med den här gruppen är att vi dels skriver melodier för att textsätta och dels texter för att tonsätta. Inte sällan är det de där melodin kom först som sticker ut, säger Anna-Lena.

– Det är otroligt spännande att gå in i mötet med en tonsättning och lyssna in den, menar Magnus.

Roterande samarbete

Anna-Lena och Magnus är de senast tillkomna i psalmgruppen, som startades för fem år sedan av Mats Stenlund, numera stiftsmusiker på Uppsala stift. Idén är att gruppmedlemmarna skriver psalmer ihop, två gånger om året, till en bestämd söndags tema. Samarbetet roterar hela tiden, så när Anna-Lena skrev sin melodi till Magnus fick hon samtidigt en text från en tredje i gruppen, medan Magnus skrev en text till en fjärde.

– Det kommer ut så mycket fint material av det här, både texter och melodier, tycker Magnus. Det kan bli ”psalmpsalmer”, körstycken eller en del av mässan.

– Det finns inga begränsningar att det måste vara en psalm sjungen av församlingen, säger Anna-Lena som först inte var beredd på det, men sedan insåg att det var skönt med friheten.

När styckena skrivits samlas hela gruppen för att diskutera och sjunga alla nya alster.

Anna-Lena Josefsson och Magnus Myrberg har genom psalmgruppen de är med i skrivit sin första psalm ihop.

– Det kommer ut så mycket fint material av det här, både texter och melodier ...

pen för att diskutera och sjunga alla nya alster.

– Ibland får man syn på något när vi möts. Det är så spännande när andra ser sånt man själv inte tänkt på, säger Magnus. Samtidigt är det lite jobbigt när andra tänker kring ens bebis ...

Efter träffen medverkar gruppen i en gudstjänst och alla psalmerna sjungs som församlingssång, körsång eller solosång. Ibland deltar en församlingskör, andra gånger utgör psalmgruppen kören.

– I och med att vi är fyra kvinnor och fyra män kan vi sjunga blandat, berättar Anna-Lena.

Kyrkorna söks i gruppens kontaktnät, senast var de i S:t Pers kyrka i Uppsala.

Blandad grupp

Alla i psalmgruppen bor i Stockholm eller Uppsala med omnejd. Några är kyrkomu-

siker och präster, andra har sekulära arbeten, som Magnus, som är ämneslärare i grundskolan. Han har skrivit lyrik sedan tonåren och började med psalmtexter för byrållådan för några år sedan. Ett psalmstipendium från Anders Frostenson-stiftelsen gav uppmuntran.

Anna-Lena har tidigare skrivit en del barnsånger, men först sedan hon kom med i gruppen har hon börjat skriva även för vuxna.

Vad som händer med psalmerna efter att de sjungits i gruppens gemensamma gudstjänst är upp till upphovspersonerna. Gruppen har inte pratat om att ge ut något gemensamt. Men sannolikt kommer arbetet att bidra till en välfylld brevlåda när Svenska kyrkan nu söker nya psalmer.

– Jag har nog ett par till som jag skickar in, säger Anna-Lena.

Efter att ha uttryckt tvekan huruvida kvalitén håller blir hon och Magnus överens om att det får andra avgöra.

– Man får släppa taget om det, det är stor risk att man ber om ursäkt för det man gör lite för mycket, säger Magnus.

Text och foto: Marita Sköldberg

Variation är melodin för Kiladalens psalmsång

Alla som börjar i Kiladalens kyrkokör får en egen guldpräglad psalmbok i skinn. Den här hösten fokuserar kören särskilt mycket på psalmsång.

– Jag jobbar gärna med den anglikanska traditionen, att göra något mer av psalmerna. En bra puff är Taizésångerna, de är ju redan i stämmor i psalmboken, säger Helena Wanrud som leder Kiladalens kyrkokör.

Den här hösten lägger kyrkokören särskild vikt vid psalmer, men även i vanliga fall är Helena noga med att kören sjunger igenom de psalmer som ska sjungas i gudstjänsten.

– Man ska känna att de är lika övade som körsångerna.

Alla i kören har också en egen psalmbok.

– Jag fick min när jag började för fyra år sedan, berättar Lars Larsson och visar upp sin guldpräglade psalmbok.

Den har han i väskan – under övningen används de vanliga kyrkbänksböckerna som man inte behöver vara lika rädd om.

Lars kan inte särskilt många psalmer, säger han, men en som han har sjungit mycket är 189 Bliv kvar hos mig.

– Jag är med i en mindre manskör också och där sjunger vi den både på svenska och engelska. Vi sjunger ibland på äldreboenden och då brukar den vara med.

Brandtal för psalmen

Under kvällens övning har ett 25-tal körsångare spridit ut sig i den medeltida Tuna kyrka som ligger en dryg mil väster om Nyköping. Bland andra psalmer sjunger de 89 Se jag vill bära ditt budskap Herre i afrikansk-karibisk gungig stil, 767 Må din väg med rörelser och 190 Bred dina vida vingar till dragspel.

Vissa psalmer sjungs helt i stämmor, andra med stämmor i omkvädet. Helena använder psalmbokens stämmor, utgivna körsatser, stämmor från koralboken eller diskanter som hon själv gör.

Efter att hon har hållit något av ett brandtal för psalmsången presenterar hon nummer 61 Lågorna är många, som kören sedan sjunger.

– När jag sjöng i barnkör här i Tuna sjöng vi i familjegudstjänster och som jag minns det sjöng vi alltid 21, 61 och 344. Jag vill bestämt hävda att de här psalmerna starkt har format mig till den jag är idag.

En som verkligen uppskattar det myckna psalmsjungandet är Birgitta Grahn-Samnegård.

– Jag tycker att det är underbart, det kan jag ibland sakna när man bara rasslar igenom psalmerna fort.

Hon har alltid älskat att sjunga psalmer, säger hon, och kan väldigt många. En som hon särskilt talar sig varm för är 311 Jag skall gråtande kasta mig ner.

– Det är ett bildspråk som är lättare att ta till sig än gator av guld. Särskilt ”jag hör skratten från lekande barn och jag själv är ett barn i Guds famn” är så förtröstansfullt.

Omslutande installation

Alla är inte riktigt lika förtjusta i att sjunga så mycket psalmer.

– Det är både positivt och negativt, säger Åsa Mirheim. Jag vill egentligen ha mer utmaningar, men det positiva är att jag sjunger psalmer som jag aldrig har sjungit förut. Det är inte så kul att komma till mässan och inte kunna psalmerna.

En psalm som blir speciell just denna kväll är 768 Du omsluter mig. Dagen till ära har nämligen en installation med namnet Du omsluter mig på alla sidor hängts i koret i Tuna kyrka. En stor pärla i

glas omges av fiskar i utskuren plåt.

Det är Ulrik Kvist, aktiv i församlingen och under en period även med i kyrkokören, som har gjort den med hjälp av två hantverkare. Ulrik är pensionerad läkare med andrologi som specialitet.

– Jag har jobbat med spermier och ägg. Här hänger ett befruktat ägg, berättar han för kören och pekar mot installationen.

– Det är den vackraste mänskliga pärla jag kan tänka mig. På alla sidor om den hänger fiskar, ichtys, som betyder Jesus Kristus, Guds son, Världens frälsare.

Text och foto: Marita Sköldbäck

Några av damerna i Kiladalens kyrkokör.

Möt mig nu som den jag är sjungs med rörelser.

Herrarna i Kiladalens kyrkokör.

I några av psalmerna ackompanjerar körsångaren Lars Leijon kören, tillsammans med körledaren Helena Wanrud på piano.

Installationen Du omsluter mig på alla sidor av Ulrik Kvist hänger nu i Tuna kyrka.

Barnkören Solstrålarna i Grästorps pastorat

När medverkar kören i församlingens gudstjänster?

– Normalt brukar kören medverka cirka en gång i månaden med sång. Det är framför allt i familjegudstjänster. Ibland sjunger man tillsammans med någon av kyrkokörerna och det blir väldigt fint med de unga rösterna tillsammans med de vuxna.

Övar ni gudstjänstens psalmer i förväg?

– Vi brukar försöka öva på de psalmer som ska vara med. Hur mycket vi övar beror lite på åldern på medlemmarna i kören, hur mycket de orkar träna. Just nu är medlemmarna inte så gamla så alla är inte läskunniga. Då kanske det bara blir någon av psalmerna vi tränar.

Väljer ni gudstjänstens psalmer utifrån körens medverkan?

– I samråd med prästen brukar jag välja psalmer som barnkören kan, i alla fall att det är några av psalmerna som de har övat på. Så får det ju vara psalmer som passar in i dagens tema.

Finns det någon psalm som kören ofta brukar sjunga?

– Några av favoriterna hos barnen är Du vet väl om att du är värdefull och Måne och sol.

Svar från körledaren Margareta Särevik

Hudik Soul Children och Hudik Soul Teens

När medverkar körerna i församlingens gudstjänster?

– Vår ambition är att de ska vara med och sjunga i gudstjänst, med eller utan mäsas, ett par gånger per termin. Periodvis har vi familjegudstjänster i församlingen där framför allt de yngre medverkar. Vi har en veckomassa knuten till konfirmand- och ungdomsgrupp där Teens deltagit och medverkat. ”Vår egen” gudstjänst ”Soul Church” på eftermiddags-/kvällstid, där vi själva väljer och leder sången, har vi minst en gång per termin.

Övar ni gudstjänstens psalmer i förväg?

– Vi har sjungit igenom gudstjänstens sånger, sista övningen innan, men inte lagt mycket krut på det.

Väljer ni gudstjänstens psalmer utifrån körernas medverkan?

– Det händer att vi som körledare har synpunkter på psalmval eller är med och utformar gudstjänsten, med tanke på de yngres medverkan. Fokus då är ofta hur begripligt språket är och kanske att ha något som är samma som förra gången, så att inte allt blir nytt. Vi har Ung Psalm i församlingen och den används av konfir-

Hudik Soul Children och Soul Teens medverkade i den av Svenska Gospelsverkstadens gudstjänster i SVT som sändes 24 oktober. De står i koret i Jakobs kyrka i Hudiksvall. Foto: Katarina Pettersson

mandarbetslaget. Vi försöker tänka på att använda samma sånger i olika unga sammanhang så att vi, när vi gör något ihop, har nära till den gemensamma känslan i sångerna.

Finns det någon psalm som körerna ofta brukar sjunga?

– Vi sjunger ofta 730 Må din väg, 767 Möt mig nu som den jag är och 768 Du omsluter mig.

Svar från körledarna Anette Hylander och Katarina Pettersson

Marianne Cedervall: Dö för vårt syndiga släkte

Det första prästen Samuel Williams gör när han kommer till sitt vikariat i fiktiva Klockarvik i Dalarna är att hitta ett lik på kyrkogården. Den nyfikne prästen lyckas inte hålla sig utanför polisutredningen och så småningom blir han och kommissarie Maja-Stina Rantatalo ett radarpar. Dessutom börjar Samuel till sin förvåning snabbt känna sig hemma i den håla som han helst inte hade velat flytta till.

Detta är första boken i Marianne Cedervalls serie med deckarprästen Samuel Williams i huvudrollen (Lind & Co 2020). Och det visar sig att en psalmvers blir central för uppklärandet av mordhistorien.

Lagom till starten av årets julkallassåsong kom andra boken i serien: Fri från skulden.

Lars Åke Lundberg: I själens vinterdagar

Prästen och tonsättaren Lars Åke Lundberg (1935–2020) har översatt två och tonsatt nio psalmer i Den svenska psalmboken. En av hans sista böcker var I själens vinterdagar (Libris 2008), där han hämtat titeln från Harry Martinsons psalm, nummer 202.

Den knappt 150-sidiga boken har gott om självbiografiska inslag. Om fattigdomen i barndomshemmet och upplevelsen i den stora domkyrkan, som kom att bestämma livsriktningen för den lille pojken. Om vandan i valet mellan präst och musiker och sorgen över att han som fängelsepräst inte lyckades förhindra polismorden i Malexander. Men boken innehåller också mycket intressant fakta, vars röda tråd bitvis är ytterst tunn. Bland annat om tonsättaren Alan Pettersson, den svenska slavhandeln och vad rytm egentligen är.

Söndagskören övar timmen före gudstjänsten

De flesta i Söndagskören i Borlänge är vana gudstjänstbesökare, men ovana körsångare. En gång i månaden medverkar kören i gudstjänst.

– Den behövs som ett komplement. Det finns tre blandade vuxenkörer som övar varje vecka, det måste också finnas något lite lättare, menar Anna Andersson, kyrkomusiker i Svenska kyrkan i Borlänge och ledare för Söndagskören.

En gång i månaden sjunger kören i gudstjänsten i Jakobs kapell.

– Det är en bra kyrka att ha det här i. Det är en så sjungande församling som grund. Det är en samarbetskyrka med EFS och normalt är det ungefär 40 personer i gudstjänst.

Klockan 9 på söndagen, en timme innan gudstjänsten börjar, samlas de körsångare som har valt att vara med denna gång. De övar igenom de psalmer som ska sjungas och oftast två egna sånger, eventuellt med något enkelt tvåstämmigt arrangemang.

– Mitt mål är psalmerna i första hand.

Men jag har med två-tre sånger som jag tror på, det är ofta kända melodier. Sen får jag se vilka som kommer den dagen.

Både herrar och damer

En av körens egna sånger kan vara en psalm som sjungs med variation, till exempel damer en vers och herrar en vers. Kanske lägger Anna till en egen diskantstämma.

Det har blivit en stomme på ett tiotal personer som oftast är med i Söndagskören, och så tillkommer några vid olika tillfällen. Anna bedömer åldrarna till ungefär 50–80. Ytterst få har sjungit i blandad kör.

Men det finns vana körsångare också. En av dem är Kaj Lund. Jakobs kapell är hans hemmakyrka ända sedan det invigdes 1981, men han är även med i bland annat Torsångs kyrkokör. Kaj har varit med i Söndagskören sedan starten för några år sedan, nästan varje gång.

– Jag vill helst inte missa det. Anna är väldigt pedagogisk och glad. Hon är duktig på att hitta melodier och hon lyckas nästan alltid.

I Torsångs kyrkokör, som sjunger fyrstämmigt och övar betydligt mer inför varje uppsjungningstillfälle, är herrarna i tydlig minoritet. Så är det inte i Söndagskören.

– Vi är nästan jämna där, det är väldigt bra.

I övrigt är likheterna stora – det är sång och gemenskap det handlar om.

Enkla medel

Söndagskören är en form som passar bra både för Anna och för körsångarna, säger hon.

– Det är inte krav på att det ska vara på en viss nivå. Jag har jobbat länge och på flera ställen, så jag har en stor repertoar av enklare

Maria Andersson och Kaj Lund är två av sångarna i Söndagskören i Jakobs kapell i Borlänge. Vid pianot körledaren Anna Andersson. Foto: Göran Bruhn

sånger som passar. Jag försöker att med enkla enkla medel göra något bra.

Att den här kören skulle bli en etablerad och allt bättre kör som nya inte vågar sig till tror inte Anna.

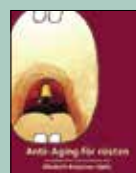
– Jag kommer att välja samma nivå på sången så att nya hela tiden ska kunna vara med.

I höst har Anna också startat en Våga sjunga-kör som övar sena eftermiddagar. Där är medelåldern yngre och majoriteten kvinnor. Den kören ska inte sjunga upp alls, utan deltagarna sjunger bara för att må bra.

– Där vill jag ha med dem som en lärare förstört en gång i tiden.

Marita Sköldberg

AKTUELLT FRÅN WESSMANS!

WESSMANS MUSIKFÖRLAG

www.wessmans.com order@wessmans.com Telefon 0498-22 61 32

Körförbud födde psalmstämsång

Körförbud rådde i Karlstads pastorat under ett och ett halvt års tid. I Väse ledde det till att kyrkokören, när den nu äntligen får träffas, sjunger fyrstämig psalmsång. Arrangemangen hämtas från koralboken.

På midsommardagen var det utomhusgudstjänst på den gamla kyrkplatsen i Fågelvik utanför Karlstad. Då var körsång fortfarande inte tillåten enligt pastoratsbeslut.

– Men vi tänkte att eftersom vi är utomhus bjuder vi in körsångarna som församling och så gjorde jag i ordning fyrstämiga arrangemang till några sommarpsalmer, berättar Jan Rudérus, tenor i Väse kyrkokör i Väse-Fågelviks församling.

Arrangemangen hämtade han direkt från *Den svenska koralboken* och justerade så att de blev lätta att läsa för körsångarna. Koralbokens arrangemang är visserligen skrivna för klaver, men passar enligt Jan bra även för sång.

Tidigare hade han skrivit en diskant till en av psalmerna, och nu skrev han diskanter till de andra också, och så spelade en av körsångarna flöjt under gudstjänsten. Noterna fick de församlade sångarna på plats.

– Det gick väl sådär, vi hade ju inte övat någonting, men folk var nöjda och glada att de fick komma ihop och sjunga.

Psalmer botar ringrostighet

Då föddes idén att utveckla konceptet. Det passar extra bra att sjunga psalmer nu efter det långa köruppehållet, menar Jan.

– Vi är väldigt ringrostiga och behöver sjunga mycket, då passar det bra med psalmer.

Så Jan har köranpassat fler psalmer och skrivit diskanter till de flesta av dessa. I minnesgudstjänsten under allhelgonahelgen sjöngs tre psalmer i fyrstämiga körarrangemang inövade av kören, och på första advent blev det några till. Poängen är att de sjungs som församlingssång.

Väse kyrkokör övar psalmer i Väse kyrka. Foto: Birgitta Ekängen

Jans upplevelser från resor i England bidrog till idén.

– Där sjunger församlingen ofta vissa hymner i spontanstämmor, det förekommer även i små kyrkor. När det funkade är det fantastiskt!

Att det ska bli som i England även här tror inte Jan, men han hoppas att projektet ska kunna bidra till att utveckla psalmsången.

Med diskanterna blir det omväxling i psalmer med många verser.

– En hel del psalmer i psalmboken har för många verser för att man ska kunna sjunga dem på ett bra sätt. Det är synd, för det finns många fina texter i de verser som sällan sjungs. Om man kan växla med diskanter i vissa verser kanske det gör att man kan sjunga fler.

Kompet kompletterar

I och med användningen av koralbokens sättningar och tonarter blir det lätt för musikern att kompa psalmen och om inte alla stämmor finns representerade bland de församlade sångarna kompletterar or-

geln eller pianot med dem som saknas.

De i församlingen som inte kan eller vill sjunga en stämma sjunger givetvis melodistämman tillsammans med sopranerna.

Mia Forsberg, som är alt i Väse kyrkokör, uppskattar den fyrstämiga psalmsången i kören.

– Det blir lite mer än bara psalmsång, så mycket fylligare. Jag tror att folk i allmänhet tycker att det är trevligt, och jag tror att det blir lättare för andra att sjunga med.

Några av psalmerna som kören har sjungit hittills var nya för Mia, men arrangemangen är väldigt lätta, tycker hon. Och även om hon gillar svårare utmaningar ser hon psalmprojektet som spännande. Hon tror att man i Väse kommer att fortsätta blanda in en och annan psalm i körsättning när kören medverkar i gudstjänsterna.

– Det är ett lite annorlunda projekt, det är kul att det är något nytt som vi gör. Vi får se vad folk tycker – det är ju till slut församlingen som avgör.

Marita Sköldberg

Sen psalmstart för sameprästen

Ny text av olika författare i varje nummer detta år

Psalmtext söker sin melodi

Tonsätt Bo Lundmarks psalm och skicka den till honom! Vem vet, kanske just din melodi hamnar i en framtida psalmbok.

Kontakta gärna Bo för frågor.
0684-216 49, 073-8395375
lundmarkbo@yahoo.se

Psalm i advent

Se, himlens stjärnor lyser för Kristus i advent.

Hör Helags vindar prisar vår konung som Gud sänt. Han kommer till sin kyrka i vinterns mörka tid.

Han ger oss mod att leva och ger oss av sin frid.

Vår lovsång stiger högre än Hamrafällets krön. Vi fröjdas vid din ankomst, du svar på hjärtats bön. Kom, lär oss fredens vägar och hjälp oss gå med bud om kärleken som helar och flödar från vår Gud.

Bo Lundmark

EN PSALM JAG VILL LYFTA FRAM

104 Gläd dig, du Kristi brud (Sámi Sálbmagirji: 88 Don, Kristus mo-arsi min)

Text: dansk 1632, övers. 1642 S. J. Hedborn 1812, J. O. Wallin 1819, B. G. Hallqvist 1979

Musik: J. Regnart 1574

”20 år i sträck inledde jag kyrkoåret i Jukkasjärvi kyrka. Där firas den första adventssöndagens gudstjänst på samiska och den här psalmen sjungs alltid. Den har blivit en av mina käraste psalmer.”

Trots ett synnerligen skrivaktivt liv var det först efter pensioneringen som ”samernas präst” Bo Lundmark började skriva psalmer. I både hans liv och texter spelar fjällen en viktig roll.

Bo Lundmark har gett ut nio diktsamlingar, en lång rad essä- och faktaböcker, en doktorsavhandling och nu senast Ärkebiskopens fastebok *På nötta och nyröjda stigar i Sápmi* (Verbum 2021). Allt är färgat av livet i fjällen och bland samerna.

Bo växte upp vid Umeälvens källor, där släkten på mors sida var fjällbönder. De räknades inte som samer, även om det fanns påbrå. Bo framhåller att det fanns ett ömsesidigt beroende mellan nomader och fjällbönder. Även bönderna var involverade i renskötseln vid skiljning och slakt.

Bo har blivit känd som ”samernas präst”. Under studietiden i Uppsala hade han sin praktik förlagd till samebyarna i Jokkmokks församling, där han samtidigt förkovrade sig i lulesamiskan. Efter prästvigningen 1968 fick han sin första tjänst i Jukkasjärvi församling. Elva år senare utnämndes han till ”kyrkoherde för samer”. Tjänsten var rikstäckande, men huvudsakligen arbetade Bo i samebyarna från Idre i söder till Karesuando i norr, ofta till fots eller på skidor.

– Då fanns det ännu många väglösa bosättningar i Sápmi som jag besökte.

Given årsrytm

Ofta var Bo ute i två veckorsperioder.

– Året fick sin rytm av de traditionella kyrkhelger som firades i den vidsträckta ”församlingen”. Mellan resorna var jag hemma hos Kajsa och barnen i Funäsdalen, som var stationeringsort.

Hemmaperioderna möjliggjorde också slutförandet av doktorsavhandlingen om den förkristna världsbilden hos samerna. Den hade föregåtts av en studie om den samiske prästen och poeten Anders Fjellner (1795–1876), kallad ”solsönernas diktare”.

– Verket kom glädjande nog att inspirera den framväxande samiska teatern.

I sin lärobok från konfirmationstiden ser Bo att han skulle lära sig 21 psalmer utantill. Men det är framför allt mormor

Foto: Hans Pettersson

som sjungandet och psalmerna förknippas med.

– Hon var mästerlig på cittra! Hennes favoritpsalm var Här en källa rinner, som är älskad än idag bland fjällets folk. Med mormors ackompanjemang kunde man till och med höra fjällvattnet.

Jubileum födde psalmen

Att själv skriva psalm var, trots prästlivet och alla dikter, inget Bo började tänka på förrän han gick i pension för tio år sedan.

– Ljusnedals kyrka skulle fylla jämna år. Jag grep tag i en melodi som inte fick bli kvar i den senaste psalmboken, Fädersnas kyrka, och skrev en text till den.

Så har Bo fortsatt göra. Han väljer en känd psalmmelodi och skriver en ny text. Senast till FN-dagen skrev han en fredspsalms på melodin till En vänlig grönskas rika dräkt. Två gånger har han fått psalmstipendier från Anders Frostenson-stiftelsen.

Bo finns representerad i den nya nordsamiska psalmboken Sámi Sálbmagirji. Hans psalm fick melodi av Ewerth Richardsson och översattes av Johannes Marainen. För psalmer skriver Bo bara på svenska. De är en stor utmaning i sig, på grund av bundenheten till formen.

– Det måste bli så pregnant. Man tuktas till uttryckssättet, och det ligger en vinst i det.

Några timmar efter intervjun ringer Bo upp. Han har varit ute med hunden och kommit att tänka på fjällvandringen Dag Hammarskjöld.

– ”Ett landskap kan sjunga om Gud”, skrev han i Vägmarken. Det är fjällandskapet som sjunger en hel del i mina texter.

Marita Sköldbberg

1900-talet – tradition, förnyelse och förnyad tradition

Den första av 1900-talets två psalmböcker kom 1937 med koralbok 1939. Den hade sedan slutet av 1800-talet föregåtts av ett stort antal både officiella och inofficiella psalmboksförslag och av tillägget Nya psalmer (1921). 1986 års psalmbok föregicks i sin tur av flera utredningar som resulterade i 71 psalmer och visor (1971) och Psalmer och visor (1976 och 1982).

I arbetet med 1939 års koralbok fanns två stora konfliktpunkter. En första gällde sångerna ur den frikyrkliga traditionen. Här vållade melodierna större debatt än texterna. Några sånger ingick i *Nya psalmer*. I dess koralbok lät Otto Olsson några – men inte alla – av sångerna få behålla sina kända melodier, vilket väckte kritik.

En statlig utredning ledde fram till *Förslag till alternativa koraler* (1934). Utvalda kyrkomusiker hade genom ett upprop fått en månad på sig att komponera nya melodier som ersättning för de sedan länge populära och insjunga. Resultatet blev häftigt omdebatterat. ”Torrt, torrt” menade exempelvis Olsson.

En liknande debatt hade ägt rum kring *Svenska Missionsförbundets sångbok* (1921) sedan redaktörerna ersatt några ”banala” melodier (som O store Gud) med nykomponerade. Det var en tid då tron på bildningen var stark. Många satte sin förhoppning till att ungdomen skulle ta de nya melodierna till sig så att de gamla på sikt skulle falla i glömska. I denna strävan efter att lyfta den musikaliska kvaliteten hade kören en viktig roll.

Underhållig Ahnfelt

Bland ”sångmelodierna” som koralbokskommittén kallade dem fanns Oscar Ahnfelts Tänk när en gång det töcken har försvunnit (1986:320) som man ansåg vara ”exceptionellt underhållig”. Efter flera misslyckade försök med nya melodier fick texten 1939 en melodi av Oskar Lindberg. Det är en av få nykomponerade melodier som levt vidare, fast inte som tänkt utan till texten Frälsare, du som äger läkedom (1986:232).

Debatten kring väckelsesångerna skedde under en tid då Svenska kyrkan sökte efter sin identitet i tidens ekumeniska strömningar. 1986 års psalmbok blev sedan en ekumenisk manifestation med den första delen gemensam för femton kyrkor och samfund. Deras medlemmar mötte sånger och psalmer i stilar främmande för den egna traditionen.

Debatten kring vad som är kvalitet blev minst lika intensiv som på 1930-talet.

Kritik mot släpiga koraler

En andra konfliktpunkt i arbetet med 1939 års koralbok var den rytmiska utformningen av koralerna. ”Vi leva i ångans och blixstens tidevarv”, skrev från frikyrklig horisont Carl Boberg (1902). Då ”allt rör sig snabbt och lätt omkring oss” är det onaturligt att sjunga gamla släpiga koraler.

Men kritiken mot den långsamma och rytmiskt utjämnade koralens kom även inifrån kyrkan. 1800-talets forskning hade visat att den rytmiskt utjämnade koralstilen låg långt från melodiernas ursprungliga gestalt. Stiftelsen Kyrkosångens vänner var en av förespråkarna för en rytmisk revision av koralerna, presenterad i en koralbok 1901.

Men i koralboken 1939 är den utjämnade formen fortfarande idealet. Att bevara kontinuiteten i traditionen var enligt kommittén viktigare än att genomföra rytmiska förändringar.

Nya impulser från 1950-talet

Den stora renässansen för de rytmiska koralerna kom under 1950-talet som en av många nya impulser inom kyrkomusiken. Mot romantikens tunga och harmoniskt överlastade körsatser ställdes satser inspirerade av barocken med lätthet och genomskinlighet. Kören fick åter en viktig roll och växelsången mellan kör och församling lyftes fram. Samlingarna *Koralmusik* (den första 1957) redigerade av Harald Göransson gav viktiga impulser. Rytmiska former av koralerna infördes i 1986 års psalmbok, men i en del fall bearbetade som en anpassning till svensk tradition.

1960- och 70-talets psalmexplosion bildade en viktig grundval för 1986 års psalmbok. Samtidigt med denna förnyelse innebar bearbetningar av texter och melodier en förnyelse av den del av traditionen man valt att bevara. Så befinner sig även framtida psalmboksredaktörer i den stän-

Klockan närmade sig midnatt då en fyra timmar lång debatt kring de alternativa koralerna avslutades i S:t Jacobs kyrka i Stockholm. På bilden koralbokskommitténs Waldemar Åhlén och Gustaf Aulén samt Eskil Andrae och Henrik Berg. Illustration: Svenska dagbladet tidningsutgåva från 1934-10-10 sid 7

diga dialogen mellan samtid och dåtid, mellan tradition, förnyelse och förnyad tradition.

Hans Bernskiöld

Julkorsordet 2021

Ett musikaliskt korsångarkorsord konstruerat av korsordsmakaren och kyrkomusikern Mats Åberg i Falun. Foto: Marita Sköldbberg

				ÄR SAB- KÖREN	TYCKS DU VARA AV KORSORD	EN BRA KÖR- LEDARE	↓ KASSA VARIE- RAS I MUSIK	FLERA REVIR KANSLE PLATSEN FÖR KÖRREPET	↓	ODENS ENDA BLIR ÖLJÖR	↓
				MORS LILLE POJK				GRÄVS NER PÅ KYRKO- GÅRDEN			
				SKREV SIN BE- RÖMDA JULSÅNG 1847				PÅ JESU HÄNDER			MA [®]
						ÖKEN- TORRA					LIGGER DEN FLITIGE
				→		MOTORD					↓
MINNE MANNE, MÄNNE, MINNE MANNE, MÄNNE...	DIRI- GENTEN JÄRVI	↓	FÅR FÖRSTE MÄN I MÄNGS- BODARNA	VILL VI INTE HÖRA FRÅN BASSTÄMMAN	BRODER- MÖRDA- REN	GÖR INTE LAT- MASKEN	OKEJ NATT- VARD- BRÖD	HÖG MUSIK, HÄFTIGT LJUS	PERSON- ANKNU- TET ÄMNE		↓
SE BILDEN!			→			→					! SEG- RA- RE
FLITIG BREV- SKRIVARE					MÄSTER- DIRIGENT	MAYDAY					↓
NU ÄVEN SAM- KÖNADE VID AL- TARET					KALLAS VISS JAZZ				KYRK- VIGSEL ELLER DOP	INGET ANNAT VIN- DISTRIKT	
SÄNDER KULTUR PÅ LÖR- DAGS- KVÄLLAR			RETAR APTITEN TAR EMOT KLAGO- MÅL I JERU- SALEM HAR MAN I CAM			↓	BLEV VÄN MED BIRK	MJUKT TYG EGYPTISK GUDINNA			
BIBELNS JAFFA					DET BÖR SPELAS SÅNG- BART	KNEP				OCKSÅ EN KÖR- SÅNGA- RE	PASSAR BRA I KALOPS
SKEDDE ETT AV JESU UNDER I (LUK. 7)		INVECK- LAD MAT DÖR HOS GRIEG								BIL ELLER VATTEN- DRAG	
BÖR DU INTE I KÖREN				GER PLUS I KASSAN				↓	LATINET'S "NATT" TRIST ATT FÅ MITT I SÅNGEN	BAKOM SV. PS. 261	VILL DEN SOM SÖKER KMH BLI
SKRA- PAS PÅ BIL- RUTAN							B A C H				
F A T T A		↓	HOPPAR EN TRÖTT? GIG					KRYP VW- BUBBLA		SKÄRET GÅT- FULL	
								GÅR EN TENOR UPP I?			
								GÅR EN BAGARE UPP I			SOM FÅGEL- VÄGEN
↓											↓
MID- DAGS- VILA		ÖNSKAS INTE "LYCKA TILL"		RÄTT BLÅ- ÖGT	ÄR BÄST, HETER DET	STU- DENT- TIDNING	ÖVER- ENS- STÄMMA MED				
SITTER MAN TILL HÄST							INDIENS MINSTA DELSTAT			ARA- BISKT POJK- NAMN	GREKISK KÄR- LEKS- GUD
KAN MAN BEHÖVA SNACKET				MYTO- LOGISKT SKEPP				KOMPOSI- TÖREN HOLM- BOE	↓	"... DEI" GUDS NAMN FALS	
KÖR- REP						VÄRLDS- HAY BÖRJAR NT MED				GRUND HAYS- VIK	HJÄLP- ORGA- NISA- TION
Y Ä T E	VAR DET I VÅRA KYRKOR UNDER PANDEMIN		KAN BE- BYGGAS	BESVÄR				STRÖG			
↓							SJUNG- ER DU VÄL OFTAST?			TÄR EN VÄGHALS UTAN ATT TVEKA	

Skicka in lösningen senast 10 januari till Körtjournalen, Citronvägen 69, 741 31 Knivsta. Märk kuvertet "Julkorsord".
Två vinnare får var sitt exemplar av Vardagspsalm av Charlotta Folkelind. Lösningen presenteras i nästa Körtjournalen som utkommer 1 februari.

Namn _____

Adress _____

Postnummer och ort _____

Storslaget uruppförande i Lunds Domkyrka

I samband med den årliga stiftshögtiden för Kyrkosångsförbundet i Lunds stift framfördes äntligen förbundets beställningsverk *Denna dagen, ett liv* av Per Gunnar Petersson som beställdes för flera år sedan. Stycket är en betraktelse över levnadsdagen i tre satser och bygger bland annat på texter ur Psaltaren. Det är skrivet i flera satser för blandad kör, barnkör, sopransolo, orgel och orkester men med möjlighet att göra det med bara orgel. Två av satserna har uruppförts tidigare och verket skulle ha uruppförts i början av pandemin, men blev uppskjutet av naturliga skäl.

För framförandet svarade sångare ur vokalsembeln VOS, St Laurentii Kam-

markör, Flickkören korinterna och Lunds domkyrkas gosskör med orkester samt Jennie Lomm, sopran. Allt under ledning av Robert Bennesh, ordförande för Kyrkosångsförbundet i Lunds stift.

Framförandet dokumenterades och kan snart ses genom Domkyrkans och Kyrkosångsförbundets kanaler i sociala medier.

Text och foto: Stefan Klaverdal

Alla kan bidra till svensk sång-kanon

Sverige sjunger är namnet på en ny sångsamling, som skall spegla hela den kulturella bredd och mångfald inom vis- och sångrepertoaren som finns i Sverige. Projektet är ett samarbete mellan Samfundet för Unison sång och Musiklärarnas Riksförening och kan liknas vid att ta fram en sång-kanon. Sångsamlingen ska innehålla traditionella svenska sånger och moderna sånger från 1980-talet liksom sånger som representerar de fem erkända mino-

ritetsspråken i Sverige och invandrade nysvenskars sångskatter.

Allmänheten inbjuds att fram till 1 januari lämna förslag på sånger som de vill skall vara med i en kommande enkät via de två föreningarnas hemsidor. Musiklärarnas Riksförening bjuder också in elever att föreslå sånger som ska utgöra en del av den framtida sångskatten i Sverige.

Planen är att Sverige sjunger ska finnas tillgänglig i både bokform och digitalt

under hösten 2022. Sångsamlingen skall kostnadsfritt finnas tillgänglig i samtliga grundskolor och kommer att anpassas för användning i undervisningen.

Samfundet för unison sång har tidigare stått bakom sångsamlingen Sjung Svenska Folk. Den gavs ut första gången 1906 och har sedan dess kommit ut i 41 upplagor. Den senaste versionen är från 1989.

Inledde som för 100 år sedan

Nottebäcks kyrkokör mitt i Småland firar 100 år i år. Hösten 1921 startade kören på initiativ av kantor Algot Åstrand och första framträdandet var vid första advent. Kören hade då ett 20-tal medlemmar, både damer och herrar.

Under många år har kören bestått enbart av damer och ett tag fanns bara ett järngång med 6-7 medlemmar kvar. Men nu har kören fått tillskott av fyra herrar och det är trevligt att kunna sjunga fyrstämmigt. Idag har kören 18 medlemmar och hoppas naturligtvis att fler vill ansluta sig.

För att hålla lusten och kreativiteten igång har man ibland anordnat körcaféer med olika teman. Man har även samarbetat med andra körer och bland annat framfört olika mässor såsom *Träd in i dansen*, *I välsignan och fröjd* och *Guds andedräkt*. Det har också gjorts konserter tillsammans med kända artister, bland andra Åsa Jinder, Thorleif Torstensson och Py Bäckman. Körens viktigaste uppgift

har ändå varit att sjunga vid de stora högtiderna.

Lördagen den 23 oktober var det dags för körens 100-årsjubileumskoncert i Nottebäcks kyrka. Konserten inleddes med "Låten er upp", precis som man gjorde för 100 år sedan. Programmet bestod av sånger som kören sjungit vid olika tillfällen genom åren. Körledare var kantorerna Agneta Preifors Ståhl och Katharina

Moberg. Det var även utdelning av medaljen Musica Sacra till de medlemmar som varit med i kören i 20 år.

Efteråt var det fest i församlingshemmet med mat, tårta, allsång, filmvisning och utställning med foton och urklipp från körens långa historia, samt tal och diktläsning.

Anneli Janke,
körmedlem sedan 1990 och sekreterare

Ungdomskörfesten gjorde musikvideo

Alltid i din hand. Så heter den sång som skrevs till årets ungdomskörfest, och som blivit en musikvideo på Sveriges Kyrkosångsförbunds Youtube-kanal. Sången handlar om tacksamhet. I mitten av november hade den visats 840 gånger.

Ungdomskörfesten blev i år mycket

annorlunda, då körerna deltog på hemmaplan, bland annat med att sjunga in sången som beställts just för detta tillfälle. Fyra körer deltog, från Kalix, Husby-Rekarne, Bromma och Tidaholm.

Sången är skriven av Linda Sandström, kyrkomusiker i Jönköping, och har

arrangerats för kör av Kristin Stenerhag. Musikvideon gjordes av Josef Sjöblom.

Solister och instrumentalister kom också från Jönköping, där sången kommer att sjungas under nästa års ungdomskörfest som äger rum i oktober.

Klipp från musikvideon Alltid i din hand.

Barnkördag med Dan Bornemark

Ungefär 120 barn och deras körledare från Jämtland och Härjedalen samlades en lördag i oktober i Stora kyrkan i Östersund. De fick bekanta sig med Dan Bornemark, alla andra som var med och sätta ihop de sånger av Gullan och Dan Bornemark som de övat på hemmaplan.

Det skulle till lite rörelser, koreografi till sångerna, och lite bakgrundsfakta. Barnen repeterade, åt lunch och pysslade innan det var dags för konsert.

Dan Bornemark var en skicklig "entertainer" som involverade och engagerade både körbarnen och publiken samtidigt, det fanns utrymme för samsång, härma, rörelser och dialog med alla.

Man fick lite känslan av att allt skedde i stunden, improviserat men att allt föll på plats ändå.

Dan involverade även sin mamma Gullan i konserten. När barnen skulle sjunga "Sudda sudda sudd bort din sura min" och kom fram till textraden "men då sa mamma ..." ringde Dan Gullan nere i Skåne. Hon fick – via Dans mobil – säga just de bevingade orden varpå alla sedan klämde i i refrängen. Jag tror att nostalgifaktorn blev hög ut i publiken.

Dan var fullt medveten om

vikten av att fånga stunden, barnens uppmärksamhet och lekfullhet, att rörelse är viktig i sammanhanget tillsammans med sångglädjen.

Dan är en bra förvaltare av Gullans sångskatt och har med sin rika bakgrund fortsatt utveckla fina sånger för barn, med budskap, glädje, finess och lekfullhet, med en självklarhet och lätthet.

Text och foto: Ingrid Löfgren

I oktober inbjöd Jämtland-Härjedalens kyrkosångsförbund till barnkördag i Stora kyrkan i Östersund.

Dan Bornemark ledde dagen.

Skriv till Kyrkokörjournalen!

Gör ni något annorlunda, intressant eller helt enkelt bara roligt i er kör? Skriv gärna några rader till Kyrkokörjournalen på kj@sjungikyrkan.nu och skicka med en bild. Tidningen vill ge en bred bild av hela Svenska kyrkans körliv.

Uppsala stifts kyrkosångsförbund

Info: Ylva Dahlin,
ylva.dahlin58@gmail.com
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Linköpings stifts kyrkosångsförbund

Våren 2022 Workshopdag för körsångare
Nov 2022 Mozarts Requiem med övningar från vt 2022
Info arrangemang: Stiftsmusiker
Karin Wall-Källming,
karin.wallkallming@svenskakyrkan.se
linkoping.sjungikyrkan.nu

Skara stifts kyrkosångsförbund

15 jan Gospeldag med Åsa och Ulf Nomark, Skövde
Info: Gunilla Jacobsson
Gunilla.Jacobsson@slu.se
skara.sjungikyrkan.nu, facebook.com/
SkaraStiftsKyrkosangsforbund

Sjuhäradsbygdens kyrkosångsförbund

Info: Peter Bengtsson,
peter.bengtsson@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan-7h.nu

Strängnäs stifts kyrkosångsförbund

Info: Magdalena Öhrling,
magdalena.ohrling@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Västerås stifts kyrkosångsförbund

29–30 jan Jubileatedagar, Sala Kristina kyrka, vuxenkörsångare och körledare, Bachs Magnificat
25–27 mars Flickkörfestival, Stiftsgården Rättvik, 13 år och uppåt
14 maj Jubileumsdag Ung kyrkomusik 70+1 år, Rättviks kyrka och Stiftsgården, tjejer och killar 6–13 år
Info Ung kyrkomusik: Anna Kjellin,
anna.kjellin@svenskakyrkan.se,
övrigt: Ulrika Jonsson,
ulrika.jonsson@svenskakyrkan.se,
anmälan www.sensus.se/vasterasstift
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Växjö stifts kyrkosångsförbund

18 jan Nyårsmöte och förbundsstämma, Växjö
21 maj Barn- och ungdomskördag, Växjö
12–15 juni Barnkörläger på Hjortsbergagården, Alvesta
Info: Inga-Lill Gustafsson,
inga-lill.gustafsson@svenskakyrkan.se
vaxjo.sjungikyrkan.nu
facebook.com/vaxjoksf

Kyrkosångsförbundet i Lunds stift

9 april Årsmöte i samband med Lördagskonserten i Domkyrkan
23 april Barnkördag, Domkyrkan
7–8 maj Gosskörhelg, Karlskrona
24 sep Röstcoachdag
13 nov Stiftshögtid
Info: Irene Jönsson,
irene8jonsson@gmail.com
lund.sjungikyrkan.nu

Hallands kyrkosångsförbund

12 mars Kördag med ombudsmöte
19–21 maj 2023 Vuxenkörfest i Halmstad
Info: Birgitta Eliasson,
birgitta.eliasson@svenskakyrkan.se
halland.sjungikyrkan.nu

Göteborgs stifts norra kyrkosångsförbund

26–27 mars Gospelhelg på Åh Stiftsgård med Anki och Magnus Spångberg
Info: Gun-Britt Marcusson,
gunbrittmarcusson@hotmail.com
goteborgnorra.sjungikyrkan.nu

Karlstads stifts kyrkosångsförbund

6 jan Kyrkosångshögtid "Carols i Betlehem", Karlstads domkyrka
12 feb Årsmöte med kördag, Geijerskolan
Info: Marianne Gustavsson,
tanthedwig@hotmail.com
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Västernorrlands kyrkosångsförbund

28–29 maj Projekt Haydns Skapelsen med repetitioner innan, Sundvall och Kramfors
Info: Anna Larsson,
anna.l.larsson@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Kyrkosångsförbundet Jämtland/Härjedalen

Info: Ingrid Löfgren,
ingrid.lofgren@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Luleå stifts södra kyrkosångsförbund

Info: Ewa Miller,
ewa.maria.miller@gmail.com
luleasodra.sjungikyrkan.nu

Luleå stifts norra kyrkosångsförbund

1–2 okt Stifts kyrkosångshögtid i Pajala
Ordf Siv Larsson,
luleanorra@gmail.com
facebook.com/sjungmedlunk

Gotlands Körförbund

Info: Annabritta von Schulman,
annabritta@vonschulman.se
gotlandskorforbund.se

Stockholms stifts kyrkosångsförbund

Info: Maria Bergström,
Evamariabergstrom@outlook.com
stockholm.sjungikyrkan.nu
facebook.com - Stockholms stifts kyrkosångsförbund

Svenska kyrkans gosskörsförening

14 jan Digitalt frukostmöte om sjungande pojkar, för kyrkomusiker och kyrkoherdar
26–29 maj Gosskörsfestival i Rättvik
Info: Margareta Raab,
styrelsen@gosskor.se
gosskor.se
facebook.com/
svenskakyrkansgosskorforening

Laurentius Petri Sällskapet för svenskt gudstjänstliv

13–14 maj Gregorianskt dygn i Vadstena
Info: Mattias Lindström,
mattias@lindstrom.be
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Svenska Schützsällskapet

1–2 april Schütz helg i Uppsala. Repetitioner och konsert i Domkyrkan under ledning av Stefan Parkman. Medverkan av sångpedagog. Föredrag och studiebesök på Carolina Rediviva.
Info: Ann-Cristine Lundquist,
anncristine.lundquist@gmail.com
svenskaskuetz.se

Psalto – Kristna Dansgemenskapen i Skandinavien

Info: Carina Holm,
caholm@hotmail.com
psalto.se

Kyrkosångens Vänner i Göteborgs stift

Info: barbro.wiskari@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Julklappar på hemsidan

Behöver du julklappstips? På vår hemsida finns smycken och trycksaker som passar till körsångaren. Är du snabb med beställningen hinner klapparna fram före jul. Titta in på sjungikyrkan.nu/hem/presenttips.

Sveriges Kyrkosångsförbund
www.sjungikyrkan.nu
www.facebook.com/SverigesKyrkosangsforbund

Redaktör och projektledare

Marita Sköldberg, 070-212 21 66
marita@sjungikyrkan.nu

Förbundskamrer

Sofia Lindström, 072-727 12 12
sofia@sjungikyrkan.nu

Nationell körpedagog

Lovisa Kronstrand Alinder, 070-952 41 21
lovisa@sjungikyrkan.nu

Förbundsordförande

Biskop Åsa Nyström
luleastift.biskopen@svenskakyrkan.se

Styrelseordförande

Peter Lundborg, 070-644 68 87
peter.lundborg@svenskakyrkan.se

Bankgironummer

880-0617

Swish

123 084 5222

Organisationsnummer

873201-0569

Ny musikvideo på vår Youtube-kanal

Musikvideon Alltid i din hand, som sedan slutet av oktober finns på Sveriges Kyrkosångsförbunds Youtube-kanal, är resultatet av Ungdomskörfest 2021. Sången är skriven av Linda Sandström och arrangerad av Kristin Stenerhag. För inspelningen står deltagande körer i ungdomskörfesten – som sjöng in på hemmaplan – samt solister och instrumentalister från Jönköping. Musikvideon är gjord av Josef Sjöblom. Sången ges ut i notform på Gehrmans musikförlag och ingår i Sensus-abonnemanget som kommer kring jul. Nu finns också en adventskonsert på Youtube-kanalen. Den spelades in i Umeå stads kyrka i fjol och visades över 100 000 gånger inom ramen för Svenska kyrkans satsning på digitala konserter i juletid.

Fler samtal om sjungande barn

Samtalsforum om sjungande barn är ett digitalt personalrum om sång, barn och församling och äger rum på olika veckodagar ungefär en gång i månaden, alltid kl 10–11.15. Samtalen har pågått hela året och fortsätter även i vår: **25 januari, 24 februari, 22 mars och 28 april.**

En julgåva som räcker hela året

Ge bort en helårs-prenumeration på Kyrkokörjournalen

Ladda ner ett gåvokort från vår hemsida: sjungikyrkan.nu/vad-gor-vi/kyrkokorjournalen. Vi kan också skicka ett gåvokort om du så önskar.

Beställ din prenumeration på bestallning@sjungikyrkan.nu. En prenumeration kostar 190 kronor.

Vi på redaktionen på Kyrkokörjournalen önskar er alla en
God Jul och Gott Nytt År

Inom ramen för arbetet med sjungande barn som SKSf driver tillsammans med Sensus gjordes i våras en argumentationsguide för barn- och ungdomskörer. Guiden finns för nedladdning på sjungikyrkan.nu.

Barnkörfest i mars

För andra gången har barnkörfesten flyttats fram, från hösten 2020, via hösten 2021. Våren 2022 tror vi att det blir en kanonfin barnkörfest i Linköping. Nytt datum är **26–27 mars**. Barnkörfest arrangeras för deltagare mellan 9 och 13 år. Läs mer på sensus.se/korfest. Under körfesten kommer också stipendier att delas ut till en barnkör och en barnkörledare. Skicka gärna in förslag till info@sjungikyrkan.nu, före jul.

Liturgikkurs i Solesmes

Vartannat år arrangeras en kurs i liturgi i det franska benediktinerklostret Abbaye Saint-Pierre-de-Solesmes. Årets kurs flyttades fram och kommer att genomföras **14–19 september**. Ett fåtal platser finns kvar. Präster och musiker i aktiv tjänst samt kyrkomusiker- och teologistuderande har företräde. Kyrkosångsförbundet står för hela kurskostnaden (ej resekostnaderna) för två teologi- eller kyrkomusikstuderande. Sista dag för anmälan är 19 april.

Ungdomskörfest i oktober

Tacksamhet är temat för 2022 års ungdomskörfest. Den äger rum i Jönköping, preliminärt **7–9 oktober**, som är Tacksägelsedagen. Sången Alltid i din hand, som spelades in av årets deltagare, kommer att finnas med i repertoaren.

Vuxenkörfester 2023

De vuxenkörfester som Sveriges Kyrkosångsförbund skulle ha arrangerat i år är flyttade till 2023. Körfesten i Halmstad blir under Kristi himmelsfärdshelgen **19–21 maj** och den i Umeå **16–18 juni**. Viss uppdatering av den planerade repertoaren kommer att göras.

Anmäl dig till nyhetsbrevet

Häng med i vad som händer i Kyrkokör-Sverige! Nyhetsbrevet kommer ut fyra gånger per år och innehåller aktualiteter från Sveriges Kyrkosångsförbund och (Kyrko)kör-Sverige. Vill du få nyhetsbrevet direkt till din e-postadress, mejla då till nyhetsbrev@sjungikyrkan.nu. Det går också att få nyhetsbrevet med vanlig post och det finns för nedladdning på sjungikyrkan.nu.

Sök i arkivet

I arkivet på Sveriges Kyrkosångsförbunds hemsida finns många matnyttigheter. Bland annat alla tidigare nummer av Kyrkokörjournalen, noter, kördiplom, förslag till luciagudstjänster och ledarhandledning för en grundkurs för kyrkans körsångare. Allt kan laddas ner gratis. Sök på sjungikyrkan.nu/vad-gor-vi/arkiv.

Kördiplom för nedladdning

Sveriges Kyrkosångsförbund har tagit fram ett kördiplom i några olika varianter. Det kan till exempel passa att ge barnkören vid termins avslutningen. Diplomet laddas ner gratis från sjungikyrkan.nu.

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på framsidan (ej adressidan) till Körtjournalen, Gryningsvägen 63, 743 32 Storvreta

Guds Ord varje dag 2022

Vänligen välj det stycke som du önskar, annars får du ett slumpvist utvalt bakstycke.

Väggmanacka med Bibelord för varje dag

Genom sitt överskådliga utförande lämpar sig almanackan inte bara för privat bruk utan även till att hängas upp i offentliga lokaler, affärsutrymmen och välgörenhetsinrättningar.

Väggplån med dagblock • **Pris 149:-**

Read it! Plus

Bibelläsningsplanen som leder dig dagligen med 3 korta frågor genom hela Nya Testamentet.

Frågorna ska leda dig till att förstå och reflektera över bibeltexten samt att tillämpa den för dig personligen. Read it! Plus är en exklusiv present med små kärleksfulla detaljer:

- Gummiband håller boken stängd.
- Läsband.
- Stiftpenna slimline 0,7mm av trä.
- Hållare för stiftpennan

Hård pärm, inbunden
280 sidor • **Pris 185:-**

31 Dagar

till hjälp att växa som kristen

Blivit kristen nyss eller återfunnit tron?

Här är andaktsboken som lägger en bra grund.

Hård pärm, inbunden
112 sidor • **Pris 139:-**

Som någon som nyss har blivit kristen har du tagit första steget på din resa att lära känna Gud – en resa som varar hela livet. Eller så har du kanske redan befunnit dig på denna resa ett tag och känner att ditt liv med Gud behöver förnyas?

Den här boken har ett upplägg som gör att man kan läsa den på en månad. Den innehåller enkla men väldigt viktiga sanningar för ditt liv som kristen. Dessa sanningar kommer att påverka ditt liv.